

Spørsmål og svar om opprinnelsesgarantier

Jernbaneverket kjøper opprinnelsesgarantier tilsvarende hele Jernbaneverkets og togselskapenes fysiske kraftforbruk til togfremføring i Norge. Dette gir en garanti for at et kraftvolum tilsvarende årsforbruket av elektrisk kraft blir produsert som fornybar kraft ved norske vannkraftverk.

Ordningen med opprinnelsesgarantier (Guarantees of Origin, GoO) er etablert med utgangspunkt i EUs fornybardirektiv og er en frivillig ordning for forbrukere som ønsker å gjøre en konkret klimainnsats. Ordningen hensikt er å stimulere til økt produksjon av fornybar energi. Et selskaps miljøpåvirkning avhenger blant annet av opprinnelsen til elektrisiteten de forbruker. Hensikten med opprinnelsesgarantier er at forbrukerne gjennom sine valg kan påvirke hvor og hvordan deres elektrisitet er produsert. På den måten gir opprinnelsesgarantier forbrukerne muligheten til aktivt å velge bærekraftig kraftproduksjon basert på fornybare energikilder.

I dette dokumentet gis det svar på enkelte spørsmål om opprinnelsesgarantier. Disse er ment å forklare hva opprinnelsesgarantier er på en forståelig, enkel og korrekt måte.

Hva er opprinnelsesgaranti?

Opprinnelsesgaranti er et informasjonssystem som sporer kilden der elektrisiteten er produsert. Elektrisitet generert fra kvalifiserte fornybare kilder har en ekstra miljøverdi (eller "attributt") i tillegg til verdien av den fysiske genererte kraften. Dette miljøattributtet er beskrevet i opprinnelsesgarantiene og disse utstedes 1:1 i forhold til den fysiske kraftproduksjonen. Opprinnelsesgarantiene kan kjøpes sammen med strømmen eller separat.

Hva representerer et opprinnelsesgarantisertifikat og hva inneholder det, hva sporer det og hva identifiserer det?

Et opprinnelsesgarantisertifikat (GoO sertifikat) er et elektronisk dokument som garanterer at en megawatt time (MWh) ble produsert ved bruk av en fornybar energikilde. Sertifikatet spesifiserer også:

- Elektrisitetskilden
- Produksjonsdato
- Identitet, sted, type og kapasitet for produksjonsstedet
- Om og i hvilken grad installasjonen har hatt nytte av støtte
- Dato for oppstart av produksjonsanlegget
- Utstedelsesdato og land
- Et unikt identifikasjonsnummer

Hvilke kilder kvalifiserer som fornybare i denne sammenheng?

I EU's fornybardirektiv er energi fra fornybare kilder definert som "energi fra fornybare ikke-fossile kilder som vind, sol, jordvarme, havenergi, vannkraft, biomasse, deponigass, gass fra kloakkrensingsanlegg og biogasser." Imidlertid består dagens marked i hovedsak av opprinnelsesgarantier fra vind-, vann- og biomasse- kraftverk.

Hvordan spores opprinnelsesgarantier?

Hver opprinnelsesgaranti er tildelt og identifisert med et unikt nummer. I likhet med et online banksystem, kan myndigheter spore nøyaktig når de utstedes og hvem som til enhver tid eier de, slik at ikke samme sertifikat kan eies av flere samtidig. I Norge er det Statnett som administrerer ordningen med opprinnelsesgarantier.

Hvorfor handles det opprinnelsesgarantier?

Det er to hovedgrunner for å kjøpe opprinnelsesgarantier:

1. Forbrukere av elektrisitet kan spore elektrisiteten tilbake til fornybare kilder
2. Støtte til fornybar energi, som i neste omgang vil føre til økt produksjon av fornybar energi

Det europeiske el-direktivet krever at alle strømleverandører gjør kjent sin energimiks for sine kunder, med hensyn til energikilde og alle relevante miljømessige påvirkningsfaktorer. Dette er innført i Norge gjennom Norges vassdrags- og energidirektorats forskrift om måling og avregning. Systemet med opprinnelsesgarantier gir en effektiv og enkel mulighet til å spore den miljømessige påvirkningen og legger til rette for offentliggjøring av energiporteføljen.

Når en kunde kjøper opprinnelsesgarantier, får de rett til å kreve at deres energimiks oppgis som fornybar. Kunder som ikke kjøper opprinnelsesgarantier får leverandørens gjenværende energimiks som standard, og denne kan inneholde en blanding av fornybare og ikke-fornybare energikilder.

For selskaper kan det være ønskelig å bruke fornybar energi for å redusere sine rapporterte utslipp. Opprinnelsesgarantier kan også fylle krav fra kjøpers kunder om bruk av ren energi. Kjøp av opprinnelsesgarantier gir produsentene insentiver for å øke den fornybare produksjonen ved at denne får en høyere verdi sammenlignet med ikke-fornybar produksjon.

Garanterer opprinnelsesgarantier at den fysiske elektrisiteten jeg bruker kommer fra en fornybar kilde?

Det er ikke praktisk eller økonomisk gjennomførbart og fysisk å forbinde forbrukere til produsenter av den type energi man ønsker. Elektrisitet fra alle kilder mates inn i det samme nettet. Elektronene fra fornybare kilder er umulig å skille fra elektroner som er generert med konvensjonelle fossile eller andre ikke-fornybare kilder. Opprinnelsesgarantier garanterer at et tilsvarende volum som den energien en forbruker er matet inn i nettet fra fornybare produksjonskilder. Dette gjør innkjøp av en opprinnelsesgaranti lik det å kjøpe et krav ved at den som eier sertifikatet får energi fra den fornybare delen av hele energimengden på nettet.

Hva er fordelene med opprinnelsesgarantier?

Fordi det er frivillig å kjøpe opprinnelsesgarantier gir dette selskapet anledning til å fremsette miljøkrav som kan medføre fordeler på flere måter:

- Bruke i rapportering på miljø og bærekraftighet
- Redusere klimaregnskapet
- Bedre omdømme